

Załącznik do uchwały nr 333 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój z dnia 30 września 2020 roku.

PLAN DZIAŁANIA NA ROK 2021	
WERSJA PLANU DZIAŁANIA	2021/1
INFORMACJE O INSTYTUCJI OPRACOWUJĄCEJ PLAN DZIAŁANIA	
Numer i nazwa osi priorytetowej	Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Instytucja	Ministerstwo Edukacji Narodowej, Departament Funduszy Strukturalnych
Adres korespondencyjny	Al. Szucha 25, 00-918 Warszawa
Telefon	(22) 34-74-881
Faks	(22) 34-74-883
E-mail	sekretariat.dfs@men.gov.pl
Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych	Igor Gronow Tel. (22) 34-74-645 e-mail: igor.gronow@men.gov.pl

Spis treści

Działanie 2.10 Szkolenia i doradztwo dla kadr poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego2

Działanie 2.10 Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego – etap III...24

Działanie 2.10 Szkolenia i doradztwo dla kadr poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego

DZIAŁANIE POWER	2.10 Wysoka jakość systemu oświaty
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO KONCEPCYJNEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu	Szkolenia i doradztwo dla kadr poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego
Cel szczegółowy POWER, w ramach którego projekt będzie realizowany	Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills niezbędnych na rynku pracy, obejmujących: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, jak również nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia
Priorytet inwestycyjny	Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu	Szkolenie i doradztwo dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ucznia młodszego.
Cel główny projektu	Wsparcie pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych we wdrażaniu modelowych rozwiązań z zakresu prowadzenia diagnozy/oceny i wsparcia postdiagnostycznego dla dzieci i uczniów.
Kamienie milowe projektu	1. Opracowanie koncepcji i procedury związanej z przygotowaniem działań (konkurs grantów) polegających na wdrażaniu oceny funkcjonalnej oraz zastosowaniu narzędzi diagnostycznych w ocenie funkcjonalnej prowadzonej przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne we współpracy ze

	<p>szkołami, przedszkolami i placówkami. Weryfikacja pakietów szkoleniowych do prowadzenia szkoleń dla poradni psychologiczno-pedagogicznych z zakresu zastosowania narzędzi diagnostycznych z wykorzystaniem oceny funkcjonalnej opracowanych w projekcie „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - opracowanie modelu szkolenia i doradztwa” (do 8 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu – działania Grantodawcy) Termin: styczeń – sierpień 20201.</p> <p>2. Przygotowanie kadr poradni psychologiczno-pedagogicznych we współpracy z kadrą szkół, przedszkoli, placówek w zakresie wykorzystania narzędzi diagnostycznych opracowanych w PO WER. Przeprowadzenie konkursu grantów na prowadzenie działań wdrożeniowych obejmujących wykorzystanie narzędzi diagnostycznych w procesie oceny funkcjonalnej prowadzonej przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne we współpracy ze szkołami, przedszkolami i placówkami (do 12 miesięcy od zakończenia realizacji zadania 1) Termin: wrzesień 2021 – sierpień 2022.</p> <p>3. Monitorowanie działań wdrożeniowych oraz wykorzystania opracowanych narzędzi diagnostycznych w ramach prowadzonych działań wdrożeniowych, upowszechnianie narzędzi diagnostycznych opracowanych w ramach projektów konkursowych MEN - prowadzenie systemu nadawania uprawnień do upowszechnianych narzędzi diagnostycznych oraz wsparcie w postaci superwizji dla przeszkolonych pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych. Opracowanie raportu z rekomendacjami (do 19 miesięcy od zakończenia realizacji zadania 1) Termin: wrzesień 2021 – marzec 2023.</p>
Podmiot zgłaszający projekt	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Podmiot, który będzie wnioskodawcą	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą	<p>Podstawą wyboru Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) jako realizatora projektu pozakonkursowego jest:</p> <p>1. Monopol kompetencyjny na działania o charakterze systemowym planowane w ramach projektu. Monopol kompetencyjny wynika m. in. ze statutu ORE. Celem placówki jest podejmowanie i realizacja działań na rzecz doskonalenia systemu oświaty i podnoszenia jakości edukacji zgodnie z</p>

polityką oświatową państwa w obszarze kształcenia i wychowania. ORE jest odpowiedzialne za prowadzenie procesu wsparcia dla placówek systemu oświaty w zakresie wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa.

(Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe art. 183 ust.2: Do zadań placówek doskonalenia, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14, należy także podejmowanie działań na rzecz doskonalenia systemu oświaty, zgodnie z polityką oświatową państwa, w zakresie określonym w statutach tych placówek; (Dz.U. z 2020 r. poz. 910)).

2. Zakres zadań obowiązkowych placówki określony w statucie Ośrodka Rozwoju Edukacji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. poz. 1045).

ORE jest jedyną placówką doskonalenia nauczycieli o ogólnokrajowym zasięgu działania, która jest odpowiedzialna za inicjowanie rozwiązań służących nabywaniu przez nauczycieli praktycznych umiejętności pedagogicznych, a także doskonaleniu metod i form pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, oraz na ich rzecz oraz sprawdzaniu skuteczności tych metod w działaniu szkoły. ORE jest jedyną jednostką, która może podjąć działania pilotażowe w zakresie wdrożenia rozwiązań kierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznych. W Ośrodku Rozwoju Edukacji od 2018 r. jest prowadzony projekt pozakonkursowy „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opracowanie modelu szkolenia i doradztwa”. Na podstawie modeli szkoleniowo-doradczych opracowanych w ramach ww. projektu oraz modelu oceny funkcjonalnej opracowanej w projekcie „Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej”, zostaną przeprowadzone działania wdrożeniowe, których efektem będzie wypracowanie propozycji zmian legislacyjno-organizacyjnych i wdrożeniowych w obszarze dotyczącym synergii działań w ramach poradnictwa i pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

3. ORE posiada odpowiedni potencjał merytoryczny i organizacyjny do realizacji działania. W Ośrodku funkcjonuje Wydział Diagnozy i Współpracy z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, którego zadaniem jest m.in. przygotowywanie kadr poradni psychologiczno-pedagogicznych, prowadzenia procesu oceny i działań postdiagnostycznych w odniesieniu do dzieci/uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, oraz wspierania ich rodzin, a także

	<p>opracowywania i upowszechniania narzędzi diagnostycznych dla systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.</p> <p>4. ORE dysponuje wykwalifikowanym i kompetentnym zespołem merytorycznym, posiadającym doświadczenie w zakresie realizacji zadań służących podnoszeniu jakości, wdrażaniu i upowszechnianiu edukacji włączającej w systemie oświaty. W ORE są opracowywane liczne ekspertyzy, analizy, rekomendacje dla instytucji odpowiedzialnych za projektowanie i wdrażanie zmian, w tym zmian prawnych z zakresu wsparcia ucznia ze SPE, opracowywane są narzędzia i materiały wspierające pracę przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji założeń edukacji włączającej w praktyce, a także programy szkolenia i doradztwa umożliwiające przygotowanie kadr systemu edukacji włączającej. Jest to jedyna instytucja w Polsce, która kieruje kompleksowe działania do wszystkich przedszkoli, szkół i placówek realizujących edukację włączającą w Polsce, w tym poradni psychologiczno-pedagogicznych.</p>			
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK		NIE	x
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru	Nie dotyczy			
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK	x	NIE	
Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	Listopad 2020			
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	Styczeń 2021	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	marzec 2023

SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU				
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)				
w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	ogółem
0	3 000 000,00	5 500 000,00	500 000,00	9 000 000,00 zł
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)				
TAK		NIE	X	
Szacowany wkład UE (PLN)				
7 585 200,00				
OPIS PROJEKTU				
Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym				
<p>W przypadku planowanego projektu spełnione są przesłanki uzasadniające zastosowanie pozakonkursowego trybu wyboru projektu (zgodnie z art. 38 pkt. 2 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, Dz.U. z 2020 r. poz. 818). ORE jest jedyną placówką o zasięgu ogólnopolskim, która kieruje swoje działania do wszystkich poradni psychologiczno-pedagogicznych w zakresie realizacji edukacji włączającej oraz ośrodków specjalnych. ORE posiada odpowiedni potencjał organizacyjny wymagany do realizacji tego projektu, także ze względu na prowadzenie innych, bezpośrednio z nim powiązanych, działań współfinansowanych z EFS .</p> <p>Ponadto strategiczny charakter planowanego przedsięwzięcia w ramach interwencji dodatkowo przemawia za wskazaniem jako wnioskodawcy ORE, który podejmuje i realizuje działania na rzecz doskonalenia systemu oświaty i podnoszenia jakości edukacji zgodnie z polityką oświatową państwa. Zastosowanie trybu pozakonkursowego wynika zatem ze szczególnego charakteru planowanych działań kierowanych do systemu edukacji w Polsce i potrzeby kompleksowego działania na rzecz poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, w tym wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>Zadania planowane w ramach interwencji znajdują się w obszarze bezpośrednich kompetencji Ośrodka Rozwoju Edukacji, który realizuje działania służące poprawie efektywności funkcjonowania polityki oświatowej państwa m.in. w zakresie tworzenia rozwiązań służących nabywaniu przez specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznych, oraz nauczycieli i specjalistów ze szkół i przedszkoli praktycznych umiejętności pedagogicznych, a także doskonaleniu metod i form pracy z uczniami ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, a także</p>				

sprawdzeniu skuteczności tych metod w działaniu poradni psychologiczno-pedagogicznej i przedszkola/szkoły/placówki.

ORE jako placówka o zasięgu ogólnopolskim realizuje, zgodnie ze swoim statutem, zadania z zakresu doskonalenia kadr systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Działania zaplanowane przez ORE, bazujące na dotychczasowych doświadczeniach oraz posiadanych zasobach merytorycznych, będą najbardziej adekwatnie odpowiadały na potrzeby poradni psychologiczno-pedagogicznych, jak i ich pracowników. Planowana interwencja wpłynie na poprawę funkcjonowania systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego w Polsce.

Zaplanowanie i realizacja projektu przez placówkę o zasięgu ogólnopolskim, jaką jest ORE, umożliwi zachowanie spójności, rzetelności, efektywności oraz trwałości dotychczas podjętych przez nią działań.

Zasadnicze założenia interwencji publicznej, której wsparcie zaplanowano w ramach projektu

Cel interwencji wpisuje się bezpośrednio w realizację zadań wynikających z zakresu polityki oświatowej państwa. Planowane w ramach projektu pozakonkursowego wsparcie kierowane będzie do pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych. W systemie brakuje rozwiązań służących wspieraniu pracy pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP), we współpracy z przedstawicielami placówek doskonalenia nauczycieli (pdn), jednostek samorządu terytorialnego (jst), kuratoriów oświaty (ko) i nauczycieli przedszkoli i szkół ogólnodostępnych, w pracy z dziećmi i młodzieżą o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych.

Wyzwaniem współczesnej szkoły jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia wszystkim dzieciom/uczniom, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb edukacyjnych i rozwojowych. W Polsce rokrocznie rośnie liczba uczniów, którzy w procesie kształcenia wymagają dodatkowego wsparcia. Odzwierciedla to rosnący odsetek uczniów obejmowanych kształceniem specjalnym oraz różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zgodnie z danymi z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) w roku szkolnym 2013/2014 w polskich szkołach kształceniem specjalnym objętych było niemal 160 tys. uczniów z: niepełnosprawnością sprzężoną, zaburzeniami wzroku, słuchu, niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowaniem społecznym i zagrożonych niedostosowaniem, zagrożonych uzależnieniem, zaburzeniami zachowania, zaburzeniami psychicznymi, przewlekłą chorobą, niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, autyzmem i zespołem Aspergera. W roku szkolnym 2016/2017 było to już 184 tys. uczniów, a w roku szkolnym 2018/2019 liczba ta przekroczyła 200 tys.

Jednocześnie coraz więcej dzieci i uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, uczęszcza do przedszkoli i szkół ogólnodostępnych (w roku szkolnym 2018/2019 w tego rodzaju przedszkolach i szkołach 67% dzieci i uczniów objętych kształceniem specjalnym), stąd docelowym odbiorcą działań poradni psychologiczno-pedagogicznych będą przedszkola i szkoły ogólnodostępne (uczniowie, nauczyciele, rodzice). Nie są to wszyscy uczniowie, którzy wymagają dodatkowego wsparcia w procesie kształcenia. Zróżnicowane potrzeby

edukacyjne mogą bowiem wynikać również z innych przyczyn m.in.: szczególnych uzdolnień, niepowodzeń edukacyjnych, specyficznych trudności w uczeniu się, deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych, sytuacji kryzysowych lub traumatycznych, zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi, czy z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, związanymi m.in. z wcześniejszym kształceniem za granicą lub wynikającymi z chorób przewlekłych. Przyczyny, które mogą powodować potrzebę objęcia pomocą nie stanowią katalogu zamkniętego. Pogląd na liczbę uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi mogą dać również dane dotyczące liczby uczniów obejmowanych różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej, choć dane te nie są precyzyjne (jeden uczeń może być objęty więcej niż jedną formą pomocy). W latach szkolnych 2016/2017 i 2017/2018 odpowiednio 1 945 199 i 1 843 635 dzieci i młodzieży objętych było różnymi formami wsparcia w przedszkolu, szkole czy placówce, co stanowiło około 30% populacji wszystkich uczniów. W roku szkolnym 2017/2018 najczęstszą formą było wsparcie logopedyczne – 31,66%, następnie: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 27,98%, korekcyjno-kompensacyjne – 18,6%, rewalidacyjne – 8,5%, inne terapeutyczne – 7,5%, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne – 3,6%, socjoterapeutyczne – 2,1%. Z danych gromadzonych w SIO wynika, że odsetek uczniów, którzy mają określone dodatkowe potrzeby edukacyjne jest stały i wynosi ok. 1/3.

Kolejną kwestią, na którą należy zwrócić uwagę jest ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Jak wskazuje Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę w raporcie z 2017 r. pn. „Dzieci się liczą - raport o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce”, w ostatnich latach rośnie liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą specjalistyczną ze względu na zaburzenia psychiczne. W roku 2015 z takiej pomocy korzystało ponad 143 000 osób do 18 r.ż., przy 114 329 w 2010 r. Według autorów raportu najczęstszym rozpoznaniem są zaburzenia rozwojowe – 62% (w tym zaburzenia rozwoju mowy i języka, zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych, zaburzenia rozwoju funkcji motorycznych, całościowe zaburzenia rozwoju, w tym autyzm i zespół Aspergera, zaburzenia hiperkinetyczne, w tym ADHD, zaburzenia zachowania i in.; 89 508 osób); zaburzenia nerwicowe – 14,5% (20 816 osób), niepełnosprawność intelektualna – 7,7% (11 087 osób); zaburzenia nastroju – 3,9% (5 637 osób), zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych – 3,3% (4 726 osób). Rośnie również liczba dzieci i nastolatków hospitalizowanych z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. W 2015 roku liczba ta była najwyższa od kilkunastu lat i osiągnęła 10 127 osób do 19 r.ż., przy czym należy zauważyć, że w latach 2003–2015 liczba dzieci wieku 1–4 lat hospitalizowanych z tego powodu wzrosła ponad dwukrotnie (Źródło: Dzieci się liczą - raport o zagrożeniach bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce (2017), Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, s. 112-113. <https://cie.men.gov.pl/sio.../niepelnosprawnosci-dane-statystyczne/> [dostęp: 2.05.2018] oraz na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1942, z późn. zm.).

Ministerstwo Edukacji Narodowej dąży do sytuacji, w której poradnie psychologiczno-pedagogiczne będą kompleksowo przygotowane do prowadzenia oceny i działań postdiagnostycznych, w ścisłej współpracy ze szkołami i przedszkolami, a także z placówkami doskonalenia nauczycieli, kuratoriami oświaty czy jednostkami samorządu terytorialnego a także placówkami systemu ochrony zdrowia. Zgodnie z polityką oświatową państwa, prawo do wysokiej jakości edukacji włączającej powinno być zapewnione wszystkim uczącym się. Celem podejmowanych działań powinno być zatem stałe podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia udzielanego przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych.

Planowane działanie ma charakter nowatorski i ma prowadzić do zmiany systemowej, opierającej się na przejściu od postrzegania potrzeb edukacyjnych uczniów w modelu medycznym, a co za tym idzie adresatów i charakteru wsparcia w sytuacji wystąpienia trudności w uczeniu się i/lub funkcjonowaniu dziecka/ucznia, na rzecz przyjęcia modelu biopsychospołecznego, w którym uznaje się interakcję czynników osobowych (stanu zdrowia i możliwości psychofizycznych jednostki) oraz środowiskowych (barier i zasobów występujących w środowisku nauczania i wychowania), jako warunkujących funkcjonowanie dzieci/uczniów. W Polsce nie funkcjonują jednolite regulacje dotyczące standardów współpracy między poradniami psychologiczno-pedagogicznymi a szkołami/przedszkolami, placówkami doskonalenia nauczycieli, kuratoriami oświaty i jednostkami samorządu terytorialnego w organizacji wsparcia dla przedszkoli i szkół ogólnodostępnych w zakresie udzielania im pomocy w pracy w środowisku włączającym oraz wsparcia dzieci/uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi. Kadry szkół korzystają ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznych, jednak działania te nie są wystarczające.

Ponadto nie ma rozwiązań, które pozwalają na prowadzenie badań i monitorowania jakości realizacji działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne na rzecz udzielania wsparcia dzieciom i młodzieży ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami.

Podjęta inicjatywa dotycząca wdrożenia rozwiązań w zakresie oceny i działań postdiagnostycznych kierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznych, przełoży się na poprawę jakości kształcenia i świadczonego wsparcia wszystkim dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

W związku z ww. potrzebami projekt zakłada:

1. upowszechnienie narzędzi do diagnozy psychologiczno-pedagogicznej i działań postdiagnostycznych wraz z ofertą szkoleń dla osób, które będą z tych narzędzi korzystać
2. stworzenie rozwiązań w zakresie usprawnienia współpracy pomiędzy PPP i szkołami/przedszkolami
3. upowszechnianie rozwiązań z zakresu edukacji włączającej opartej na biopsychospołecznym podejściu do potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, w miejsce podejścia medycznego

4. wsparcie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego nie tylko szkoleniami kadr wymienionymi w punkcie 1, ale również rozwiązaniami w zakresie zmiany organizacji pracy i współpracy ze szkołami/przedszkolami, ale również pomiędzy PPP w celu podnoszenia jakości poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego
5. wypracowanie mechanizmów monitorowania jakości szkoleń i wspierania jakości działań wdrożeniowych m.in. poprzez prowadzenie superwizji dla poradni psychologiczno-pedagogicznych”.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych

W projekcie zostaną zrealizowane następujące zadania:

Zadanie 1

Opracowanie koncepcji i procedury działań wdrożeniowych – działania Grantodawcy

W ramach realizacji zadania, wypracowane zostaną rozwiązania i procedury na rzecz uruchomienia w systemie edukacji, kompleksowego wsparcia dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych, w zakresie wspierania wdrażania edukacji włączającej o wysokiej jakości, obejmujące w szczególności:

a. **Wypracowanie standardów szkoleń i doradztwa poprowadzonego przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne na rzecz innych poradni, w tym:** podział zadań między szkolące poradnie p-p a placówki doskonalenia nauczycieli (które są instytucjami świadczącymi usługi szkoleniowe w systemie), w tym wskazanie zakresów szkoleń prowadzonych przez poradnie p-p; określenie zakresów wsparcia udzielanych pracownikom poradni szkolących przez pdn, z uwzględnieniem zróżnicowanej struktury tych placówek, zatrudnionej kadry oraz potrzeb środowiska, na rzecz którego pracują; wypracowanie mechanizmów organizacyjno-finansowych;

b. **Wypracowanie rekomendacji dot. mechanizmów współpracy pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych z pracownikami szkół i przedszkoli, placówek doskonalenia nauczycieli, kuratoriów oświaty, jednostek samorządu terytorialnego i instytucji ochrony zdrowia** w celu zapewnienia efektywnej realizacji działań wspierających dzieci i uczniów na podstawie informacji dotyczących ich funkcjonowania oraz czynników środowiskowych wpływających na to funkcjonowanie, zebranych w procesie oceny funkcjonalnej. W etapie tym zostaną wykorzystane zasoby wypracowane w projekcie „Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej” – w szczególności model oceny funkcjonalnej oraz w projekcie „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opracowanie modelu szkolenia i doradztwa” – modele szkoleniowe odnoszące się do wskazanych wyżej grup odbiorców, narzędzia diagnostyczne opracowane w ramach projektów konkursowych prowadzonych przez MEN oraz rekomendacje opracowane w pierwszym etapie projektu pn. *Wspieranie podnoszenia jakości edukacji włączającej w*

Polsce. Zostaną zweryfikowane i opracowane nowe narzędzia i materiały merytoryczne w celu rozwoju bazy zasobów w zakresie oceny funkcjonalnej.

Opracowanie narzędzi i materiałów merytorycznych niezbędne jest do wdrożenia rozwiązań w zakresie oceny funkcjonalnej w poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz w szkołach i przedszkolach, wynikających z zapisów rozwiązań opisanych w dokumencie pn. „Modelu Edukacji dla Wszystkich” (dalej jako „MEW”), opracowanego w ramach prac Zespołu do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, powołanego przez Ministra Edukacji Narodowej, który funkcjonował w latach 2017-2019.

W perspektywie finansowej 2021-2027 planowane jest wdrażanie na szerszą skalę rozwiązań wypracowanych w tym projekcie, przede wszystkim poprzez zwiększenia liczby PPP, w których będzie ono funkcjonowało. Ponadto w projekcie, który byłby kontynuacją niniejszego, planowanego do realizacji w perspektywie 2021-2027, zostanie przeprowadzona weryfikacja i uzupełnienie materiałów opracowanych w ramach działań wdrażających, pod kątem rozwiązań metodycznych, organizacyjnych i merytorycznych, uwzględniających rozwiązania zawarte w MEW oraz rekomendacjach opracowanych w projekcie pn. *Wspieranie podnoszenia jakości edukacji włączającej w Polsce.*

c. Weryfikacja pakietów szkoleniowych do prowadzenia szkoleń dla poradni psychologiczno-pedagogicznych z zakresu zastosowania narzędzi diagnostycznych opracowanych w projekcie pozakonkursowym ORE *Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opracowanie modelu szkolenia i doradztwa*. Narzędzia diagnostyczne zostaną opracowane (2021 r) w projektach konkursowych - konkurs nr: POWR.02.10.00-IP.02-00-009/17 „Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną (PPP)” z wykorzystaniem oceny funkcjonalnej. W ramach ww. projektu zostaną przygotowane pakiety szkoleń umożliwiające przygotowanie pracowników poradni p-p do wykorzystania w praktyce narzędzi i procedur diagnostycznych o których mowa powyżej. Weryfikacja pakietów będzie polegała w szczególności na przygotowaniu wersji pakietów dających możliwość przygotowania poradni do prowadzenia szkoleń dla innych poradni. Natomiast pakiety szkoleń i doradztwa dla pdn zostaną poszerzone o komponenty związane z prowadzeniem wsparcia dla poradni szkolących. Pakiety szkoleń i materiały zostaną wykorzystane w kolejnym zadaniu w celu przygotowania kadr PPP wybranych do otrzymania grantu. Pakiety szkoleń będą obejmowały scenariusze, webinaria, a także rozwiązania umożliwiające prowadzenie szkoleń częściowo w formie zdalnej.

d. Opracowanie procedur grantowych – przygotowanie rozwiązań wdrożeniowych z zakresu zastosowania narzędzi diagnostycznych z uwzględnieniem założeń oceny funkcjonalnej prowadzonej przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne we współpracy ze szkołami, przedszkolami i placówkami. W ramach działania, zostaną przygotowane procedury dotyczące przeprowadzenia konkursu

grantów (regulamin konkursu, w tym kryteriów wyboru grantobiorców). Grantobiorcami będą organy prowadzące publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W ramach konkursu wyłonionych zostanie 16 grantobiorców – PPP, po jednej z każdego województwa. Przedmiotem grantu jest przetestowanie rozwiązania związanego z prowadzeniem działań szkoleniowych z zakresu diagnozy przez pracowników poradni oraz upowszechnienie działań związanych z prowadzeniem diagnozy funkcjonalnej z wykorzystaniem narzędzi wskazanych przez Grantodawcę. Zakładana wysokość grantu wyniesie ok. 350 tys. W regulaminie zostaną szczegółowo opisane zadania przewidziane do zrealizowania przez grantobiorców, do których będzie należało:

- udział w szkoleniach dla grantobiorców w zakresie wdrażania oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych opracowanych w konkursie nr: POWR.02.10.00-IP.02-00-009/17 „Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną (PPP) (Przeszkolenie 48 osób z 16 poradni psychologiczno-pedagogicznych)”
- organizacja szkoleń przez PPP na swoim terenie w zakresie zastosowania narzędzi diagnostycznych opracowanych w projektach konkursowych POWER oraz diagnozy funkcjonalnej prowadzonej z wykorzystaniem ww. narzędzi. Narzędzia z obszaru poznawczego, emocjonalno-społecznego, osobowościowego. (Przeszkolenie 1 440 pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych)
- prowadzenie diagnozy funkcjonalnej dzieci i młodzieży z wykorzystaniem opracowanych w projektach konkursowych narzędzi diagnostycznych oraz wynikających z niej działań postdiagnostycznych w szkołach objętych wsparciem przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne uczestniczące w konkursie grantów i zaplanowanie działań postdiagnostycznych (Liczba uczniów objętych wsparciem poradni psychologiczno-pedagogicznych: 800).

Zakłada się, że działania wdrożeniowe będą prowadzone na terenie całego kraju. Wsparcie zostanie skierowane tam, gdzie istnieją faktyczne potrzeby, gotowość oraz zgłoszą się poradnie psychologiczno-pedagogiczne do wykonania działań obejmującym ocenę funkcjonalną z wykorzystaniem opracowanych w projektach konkursowych narzędzi diagnostycznych oraz wynikających z niej działań postdiagnostycznych, podejmowanych we współpracy ze szkołami, przedszkolami, placówkami w tym placówkami ochrony zdrowia m.in. realizujących zadania z zakresu pomocy dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.

ORE dokona analizy zgłoszonych aplikacji w ramach procedury grantowej i zgodnie z regulaminem konkursu. Zakłada się wyłonienie jednej poradni psychologiczno-pedagogicznej w każdym województwie, która będzie pełniła rolę poradni wiodącej w zakresie wdrażanych zmian i współpracowała z innymi placówkami, np. Specjalistycznym Centrum Wspierania Edukacji Włączającej.

Termin: do 8 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu (szacunkowy udział w budżecie 10%) bez kosztów pośrednich.

Zadanie 2

Prowadzenie działań wdrożeniowych obejmujących wykorzystanie narzędzi diagnostycznych w procesie oceny funkcjonalnej prowadzonej przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne we współpracy ze szkołami, przedszkolami i placówkami, w tym placówkami systemu ochrony zdrowia.

W ramach realizacji zadania nastąpi:

a. Przeprowadzenie konkursu grantów na działania wdrożeniowe.

Grantobiorcami będą organy prowadzące publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Przedmiotem grantu jest przetestowanie rozwiązania związanego z prowadzeniem działań szkoleniowych z zakresu diagnozy przez pracowników poradni oraz upowszechnienie działań związanych z prowadzeniem diagnozy funkcjonalnej z wykorzystaniem narzędzi wskazanych przez Grantodawcę. Zakładana wysokość grantu wyniesie ok. 350 tys. zł Planuje się wyłonienie 16 Grantobiorców. 48 pracowników poradni przeszkolonych przez ORE docelowo przeszkoli grupę 1440 kolejnych pracowników ppp. Wszyscy przeszkoleni (łącznie 1448 osób) przeprowadzi działania wdrożeniowe polegające na przeprowadzeniu procedur diagnozy funkcjonalnej, zaplanowaniu i uruchomieniu działań postdiagnostycznych. Zakłada się objęcie wsparciem 800 uczniów. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne będą działać we współpracy z pdn, ko, jst oraz szkołami i placówkami. Przeprowadzenie działań wdrożeniowych zostanie zrealizowane w wybranych jst (o różnym wskaźniku urbanizacji) w różnych częściach Polski (Wybrane w konkursie grantów PPP będą miały za zadanie współpracę z placówkami, które znajdują się w różnych typach jst). Ich celem będzie zweryfikowanie w praktyce przyjętych rozwiązań modelowych oraz wypracowanych przykładowych rozwiązań strategicznych dla samorządów, w zakresie prowadzenia skutecznego wsparcia w oparciu o zasoby poradni psychologiczno-pedagogicznych, z uwzględnieniem działań ukierunkowanych na rozwijanie kompetencji kadr tych placówek (zawartych w standardach i rekomendacjach przygotowanych w zadaniu 1). W działaniach wdrożeniowych zostanie uwzględnione jako kryterium premiujące m.in. przystąpienie do działań wdrożeniowych dla tych poradni, których organy prowadzące zostały wyłonione do realizacji działań polegających na utworzeniu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą, będą zatrudniały Asystenta Ucznia ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi lub prowadziły działania w ramach projektu „Model Dostępnej szkoły”, a także te, w których zostanie wskazana ewentualna współpraca PPP z innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z podmiotami ochrony zdrowia (zadania Grantodawcy).

b. Realizacja grantów – prowadzenie działań wdrożeniowych.

W ramach realizacji zadania zostaną:

- przygotowane kadry z wybranych poradni psychologiczno-pedagogicznych do realizacji grantu z zakresu zastosowania w modelu oceny funkcjonalnej narzędzi

diagnostycznych opracowanych w ramach projektów konkursowych (działania po stronie Grantodawcy– przygotowanie 48 osób).

- przeprowadzone szkolenia i doradztwa dla co najmniej 1440 pracowników poradni PPP w oparciu o materiały przekazane Grantobiorcy przez ORE. W ramach działań wdrożeniowych będą weryfikowane rozwiązania dotyczące możliwości prowadzenia działań online, w systemie pracy zdalnej. W tym celu będą dostosowywane wybrane materiały i narzędzia oraz rozwiązania, możliwe do wykorzystania przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne w codziennej praktyce. Działanie to, będzie stanowiło odpowiedź na potrzeby poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, związane ze skutkami sytuacji epidemicznej. (działania po stronie Grantobiorcy)

Szkolenia zostaną zorganizowane w podziale na moduły, które zostaną opracowane w ramach projektu pozakonkursowego.

Zakłada się, że wybrane zagadnienia w ramach modułów, będą możliwe do przeprowadzenia także w formie e-learningowej lub blended-learningu, co będzie stanowiło także odpowiedź na aktualne potrzeby i wyzwania stojące przed systemem poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego w obliczu pandemii COVID-19. W ramach opracowywanych materiałów znajdują się rozwiązania umożliwiające wsparcie ucznia, rodzica/opiekuna, nauczyciela/szkoły/przedszkola przez specjalistów PPP i kadry współpracujące w sposób zdalny. Rozwiązanie dotyczy nie tylko rozwiązań organizacyjnych i rozszerzenia formy działań, ale także aspektów merytorycznych związanych z nowymi potrzebami systemu poradnictwa i potrzebami dzieci/uczniów w tym zakresie.

Zakres tematyczny szkoleń oprócz tematyki dotyczącej danego narzędzia/grupy/pakietu narzędzi diagnostycznych będzie obejmował następujące zagadnienia:

- Ocena funkcjonalna jako podstawa planowania pracy z osobami uczącymi się oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w ujęciu biopsychospołecznym – diagnoza indywidualnych potrzeb i możliwości (identyfikowanie barier w funkcjonowaniu/uczeniu się dzieci i uczniów, rozpoznawanie potrzeb w zakresie wsparcia), wspomagania dzieci i młodzieży odpowiednio do ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych (planowanie i realizacja procesu wsparcia -adresaci, formy, metody, strategie), monitorowanie udzielanego wsparcia oraz ocena /ewaluacja jego realizacji).
- Dokumentacja diagnostyczna (w tym opinie i orzeczenia) – formułowanie wyników oceny (cele, zalecenia i wskazówki do pracy, dokumentowanie działań wspierających przez pracowników poradni z zastosowaniem nowoczesnych technologii).
- Współpraca w ocenie funkcjonowania dziecka/ucznia, planowaniu i realizacji działań wspierających funkcjonowanie dziecka/ucznia i jego rodziny przez pracowników systemu edukacji, innych resortów i instytucji z rodzicami, z

uwzględnieniem głosu dzieci i uczniów – obszary i zakresy odpowiedzialności, proponowane metody współpracy i koordynacji wsparcia.

- Działania postdiagnostyczne – określenie adresatów, form i zakresu udzielanego wsparcia (współpraca PPP z pozostałymi placówkami) oraz skuteczne wdrażanie działań postdiagnostycznych
- Budowanie sieci współpracy osób prowadzących ocenę funkcjonalną
- Ocena funkcjonalna poszczególnych dzieci, w tym rozpoznanie możliwości i barier indywidualnych, czynników środowiskowych, jako istotny element opracowywania i realizacji rocznego programu wspomagania pracy przedszkoli, szkół i placówek opartego na wewnętrznej diagnozie.

c. **Pilotażowe wdrożenie wypracowanych rozwiązań w 16 poradniach PPP.** W ramach prowadzonych zadań każda z 16 wybranych poradni psychologiczno-pedagogicznych przeprowadzi następujące działania:

- skieruje 3 osoby na szkolenie do ORE, przygotowujące do prowadzenia szkoleń dla innych poradni
- zorganizuje szkolenia ppp na swoim terenie dla grupy łącznie 30 osób - szkolenia prowadzone przez pracowników poradni przygotowanych w ORE w zakresie prowadzenia diagnozy funkcjonalnej z wykorzystaniem narzędzi
- przeprowadzi, we współpracy ze szkołami, procedury diagnozy funkcjonalnej z wykorzystaniem narzędzi w szkołach i zaplanuje działania działań postdiagnostyczne - wdroży w praktyce na grupie min. 50 uczniów przyjęte rozwiązania w zakresie oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem opracowanych narzędzi.

Łączna liczba uczniów objętych wsparciem poradni p-p – 800. Ocena funkcjonalna będzie przeprowadzona dwukrotnie dla jednego ucznia.

d. **Superwizje/mentoring/coaching/bieżące wsparcie dla placówek**, które będą wdrażały wypracowane rozwiązania prowadzone przez ekspertów merytorycznych. Działania opisane na w punktach c i d są po stronie Grantobiorcy.

Termin: do 12 miesięcy od zakończenia realizacji zadania 1 (szacunkowy udział w budżecie 70% bez kosztów pośrednich).

Zadanie 3

Monitorowanie działań wdrożeniowych, w tym wykorzystania opracowanych w projektach konkursowych narzędzi diagnostycznych.

ORE będzie prowadziło system nadawania uprawnień do zastosowania narzędzi diagnostycznych przez pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz działania upowszechniające w tym zakresie umożliwiające zastosowanie opracowanych narzędzi diagnostycznych przez kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz wsparcie w postaci superwizji dla przeszkolonych pracowników

poradni psychologiczno-pedagogicznych. Planowane rozwiązania będą uwzględniały rozwiązania techniczne, dające możliwość upowszechniania i monitorowania działań w pewnych zakresach także w sposób zdalny.

W ramach zadania, nastąpi upowszechnienie narzędzi diagnostycznych opracowanych w ramach projektów konkursowych. Na podstawie wniosków z monitorowania, ORE dokona analizy efektów testowanego rozwiązania, z uwzględnieniem opinii eksperta/ów merytorycznych. Analiza ta będzie obejmowała badanie efektów testowania poprzez wielowymiarową analizę przypadków z poradni psychologiczno-pedagogicznych biorących udział w fazie testowania (opis przypadku, zestawienie i analiza danych zastanych, porównanie wyników i ich omówienie). W ramach badań zostaną uwzględnione różnego rodzaju analizy badawcze i metody socjologiczne umożliwiające badanie uczestników pilotażu za pomocą metody zogniskowanego wywiadu grupowego, tzw. fokus (FGI). Odbędą się spotkania eksperckie i konsultacje w ramach zespołu monitorującego oraz spotkania dla kadr poradni psychologiczno-pedagogicznych wyłonionych w ramach konkursu grantowego. Na podstawie dokonanych analiz zostanie opracowany zbiorczy raport z analizy fazy wdrożeniowej (konkursu grantów), w którym zostaną uwzględnione w szczególności wnioski i rekomendacje do dalszych działań. Efektem działań konkursowo – wdrożeniowych, będzie opracowanie raportu, zawierającego wnioski z pilotażu, z uwzględnieniem wyników testowania i przeprowadzonej analizy wraz z propozycją założeń zmian przepisów prawa.

Raport z działań wdrożeniowych będzie zawierał w szczególności:

- a. rekomendacje merytoryczne (dotyczące modyfikacji modelu oraz standardów), organizacyjno-finansowe oraz dotyczące zmian prawnych w zakresie wdrażania i upowszechniania diagnozy funkcjonalnej w oparciu o wykorzystanie zasobów poradni psychologiczno-pedagogicznych (w tym ich roli w prowadzeniu szkoleń),,
- b. opis narzędzi, które będą mogły zostać wykorzystane w codziennej praktyce pracy poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz współpracujących z nimi przedszkoli, szkół i placówek, w tym z sektorów innych niż oświata uwzględniających także rozwiązania w systemie pracy zdalnej,
- c. procedury i wytyczne dotyczące wdrożenia standardów oceny funkcjonalnej na poziomie szkoły i placówki specjalistycznej,
- d. odniesienie do modelu szkoleń i doradztwa dla kadr pomocy psychologiczno-pedagogicznej wypracowane w projekcie „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opracowanie modelu szkolenia i doradztwa”,
- e. propozycje rozwiązań w zakresie współpracy i koordynacji na poziomie lokalnym (JST).

Zadanie Grantodawcy.

Termin: do 12 miesięcy od zakończenia realizacji zadania 1 (szacunkowy udział w budżecie 20% bez kosztów pośrednich).

Zasadnicze działania ukierunkowane na wsparcie podejmowanej interwencji publicznej, zrealizowane dotychczas przez wnioskodawcę lub inne instytucje

Przepisy prawa oświatowego zobowiązują przedszkola, szkoły i placówki do indywidualizacji kształcenia każdego dziecka/ucznia, rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci/uczniów oraz zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z rozpoznanymi potrzebami w tym zakresie. Pomimo wprowadzanych sukcesywnie od 2010 r. zmian w przepisach prawa, regulujących kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w praktyce zgłaszane są problemy w dostępie do pomocy i odpowiedniej do potrzeb organizacji kształcenia, co często wynika z decyzji organu prowadzącego szkołę, a nie z rzeczywistych potrzeb uczniów¹, jak i z jakości oddziaływań. Od lat utrzymują się zatem bariery w realizacji prawa do edukacji włączającej w codziennej praktyce przedszkoli i szkół, pomimo istniejących ram legislacyjno-organizacyjnych. Wskazuje na nie także Raport NIK z 2017 r. „Wspieranie kształcenia specjalnego uczniów z niepełnosprawnościami w ogólnodostępnych szkołach i przedszkolach”. W dokumencie wskazano brak specjalistów w szkołach, jako jeden z czynników utrudniających realizację edukacji włączającej.

Mamy w Polsce do czynienia ze zjawiskiem rozdzwienku pomiędzy przepisami prawa a praktyką. Tymczasem zobowiązania do zapewnienia edukacji włączającej dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami wynikają z ratyfikowanych przez Polskę Konwencji o Prawach Dziecka (1991) oraz Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (2012), w szczególności z art. 24 tej Konwencji.

Rozwijanie zdolności systemów edukacji do zapewniania edukacji wysokiej jakości dla wszystkich uczących się oraz promowanie działań sprzyjających włączeniu społecznemu, jest jednym z kierunków rekomendowanych przez organizacje międzynarodowe oraz Unię Europejską. Znajduje to odzwierciedlenie w międzynarodowych rekomendacjach i zaleceniach oraz dokumentach strategicznych itd.:

- Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, przyjętej przez Radę Europejską w 2010 r., w której zaprezentowano wizję rozwoju opartego na fundamentach społecznej gospodarki rynkowej XXI wieku, cechującej się stabilnym wzrostem gospodarczym oraz zapewniającej wysoki poziom zatrudnienia, produktywności i spójności społecznej;
- Agendzie Zrównoważonego Rozwoju 2030 przyjętej w 2015 r. przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Jednym z 17 przyjętych celów rozwojowych jest zapewnienie wszystkim edukacji wysokiej jakości oraz promowanie uczenia się przez całe życie²;
- Stanowisku Komisarza Rady Europy itd. Praw Człowieka z dnia 12 września 2017 r. w sprawie przeciwdziałania segregacji w Europie poprzez edukację włączającą;

¹ Raport Najwyższej Izby Kontroli z 2016 r. Przeciwdziałanie zaburzeniom psychicznym u dzieci i młodzieży <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-pomocy-psychologiczno-pedagogicznej-dla-uczniow.html>

² <https://www.un.org/sustainabledevelopment/education/> [dostęp 3.10.2018 r.].

- Konkluzjach Rady UE z 2017 r. w sprawie włączenia w kontekście różnorodności z myślą o osiągnięciu ogólnodostępnej edukacji wysokiej jakości;
- Rekomendacjach Rady UE z 22 maja 2018 r. w sprawie promowania wspólnych wartości, edukacji włączającej i europejskiego wymiaru nauczania³, w których wskazano, że zapewnienie faktycznie równego dostępu do edukacji włączającej wysokiej jakości dla wszystkich uczących się, w tym pochodzących ze środowisk migracyjnych, osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej, osób ze specjalnymi potrzebami oraz osób z niepełnosprawnościami – zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych – jest niezbędne dla zwiększenia spójności społeczeństw.
- Europejskim Filarze Praw Socjalnych (pierwsza zasada).

Polska perspektywa działań na rzecz włączenia społecznego:

- **Umowa Partnerstwa** wskazująca na jakość kadry pedagogicznej, jako czynnika decydującego o jakości systemu edukacji. Postawę i wiedzę tej kadry najsilniej kształtują wyniki nauczania, odpowiadające na potrzeby rynku pracy. Zgodnie z Umową Partnerstwa, na poziomie krajowym będą realizowane działania na rzecz podwyższania umiejętności kadr systemu oświaty. Projekt polegający na wypracowaniu rozwiązania problemu niedostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy, jest spójny z rekomendacjami **Strategii Rozwoju Kraju 2020** dotyczącymi głównie „podwyższania kompetencji tzw. „miękkich”, ścisłych i umiejętności praktycznych młodych ludzi, a także wprowadzeniu systemu doradztwa zawodowego i zmian strukturalnych w systemie edukacji” (Umowa Partnerstwa 2014-2020, s. 143).
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Rozwój edukacji włączającej stanowi jeden z projektów strategicznych ujętych w SOR (projekt „Włączeni w edukację”).
- Realizacja przyjętego w lipcu 2018 r. Programu rządowego „Dostępność Plus”. Jako jeden z elementów Programu Dostępność Plus zapisano stworzenie systemu „specjalistycznego wsparcia dla nauczycieli przedszkoli i szkół ogólnodostępnych, do których uczęszczają dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, co będzie służyło zapewnieniu wysokiej jakości edukacji dla każdego dziecka i ucznia”.
- Trwają prace nad opracowaniem Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami, której celem jest wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, w tym art.24 tej Konwencji zobowiązującego do zapewnienia edukacji włączającej na wszystkich etapach kształcenia.
- Na mocy obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom

³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8015-2018-INIT/en/pdf> [dostęp 25.05.2018 r.]

w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, do zadań ww. placówek należy współpraca ze szkołami ogólnodostępnymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dydaktyczno-wychowawczych.

W związku z powyższym, bazując na rozwiązaniu istniejącym już w systemie edukacji, w ramach projektu planuje się szersze i bardziej efektywne wykorzystanie zasobów szkół i placówek specjalnych, w celu wsparcia przedszkoli i szkół ogólnodostępnych w pracy z dziećmi/uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

- MEN i ORE analizuje oraz prowadzi badania wśród szkół i placówek prowadzących kształcenie specjalne dotyczące analizy potrzeb, posiadanych zasobów oraz zapotrzebowania na materiały i narzędzia edukacyjne do realizacji wysokiej jakości edukacji włączającej.

Ośrodek Rozwoju Edukacji w ramach zadań statutowych prowadzi proces wsparcia dla placówek systemu oświaty, organizuje szkolenia, seminaria i konferencje, przygotowuje materiały edukacyjne w zakresie wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa, w tym podnoszenie jakości edukacji włączającej kierowane do systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Podejmuje także działania służące współpracy środowisk na rzecz wsparcia, kształcenia i wychowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami.

W ramach projektu pozakonkursowego pn. **„Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – model szkolenia i doradztwa”**, realizowanego przez ORE prowadzony jest proces wsparcia dla poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz kadr edukacji włączającej (pracowników szkół/przedszkoli, ośrodków doskonalenia nauczycieli, kuratorów oświaty, jednostek samorządu terytorialnego): przygotowanie modelowych rozwiązań w zakresie szkoleń i doradztwa, opracowanie materiałów szkoleniowych i merytorycznych, organizacja szkoleń o charakterze pilotażowym i wdrożeniowym, kampanii informacyjnych w zakresie budowania włączającego środowiska w przedszkolach, szkołach i placówkach. Podejmowane działania dotyczą kompleksowych rozwiązań umożliwiających wdrożenie w systemie oświaty spójnej koncepcji przygotowania kadr z ww. grup, co wpłynie na podniesienie kompetencji pracowników w zakresie budowania środowiska włączającego i wzrost jakości udzielanego dzieciom i młodzieży wsparcia. Przygotowano do wdrożenia nowe rozwiązanie służące włączaniu uczniów do środowiska edukacyjnego – wsparcie asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE). Działania w projekcie „Szkolenia i doradztwo dla kadr poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego” będą stanowiły kontynuację, jednak o innym charakterze wsparcia, dotyczącym zakresu diagnozy funkcjonalnej i wykorzystania narzędzi diagnostycznych. Zakłada się sprawdzenie nowej roli poradni psychologiczno-pedagogicznych – związanej z prowadzeniem szkoleń dot. obszaru diagnozy funkcjonalnej dla innych poradni p-p. Równocześnie planowany projekt ma za zadanie wdrożenie rozwiązań dot. zastosowania diagnozy funkcjonalnej w praktyce – działania podejmowane

bezpośrednio na rzecz dzieci/uczniów – co stanowi kolejny krok na drodze wdrażania edukacji włączającej w polskich przedszkolach/szkołach. Wnioski z projektu pozwolą zaprojektować działania systemowe na podstawie wniosków schodzących bezpośrednio do poziomu wsparcia udzielanego uczniowi.

Właściwe rozpoznanie potrzeb i możliwości oraz na jego podstawie dostosowanie środowiska fizycznego, organizacji pracy, oferty oraz otwarte postawy pracowników szkół/przedszkoli i poradni psychologiczno-pedagogicznych, są czynnikami znaczącymi dla tworzenia włączającego środowiska edukacyjnego – odpowiedzią na tą potrzebę jest m.in. projekt **„Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej”**, realizowany przez ORE. Wsparciem w rozpoznaniu potrzeb są wdrożone w ORE działania związane z wypracowaniem instrumentów, które są wykorzystywane do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej dzieci i młodzieży (zarówno oceny funkcjonalnej jak i pogłębionej diagnozy specjalistycznej) . Instrumenty wypracowywane i wdrażane w systemie edukacji służące budowaniu edukacji włączającej, to standardy pracy poradni psychologiczno-pedagogicznych, procedury oceny funkcjonalnej, narzędzia diagnozy do wykorzystania głównie w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, przygotowani koordynatorzy. Wyposażenie poradni w ww. zestawy narzędzi ułatwia ich wykorzystanie. Narzędzia mają konstrukcję, która pomaga nie tylko w rozpoznaniu, ale również w planowaniu wsparcia dla dzieci i młodzieży objętych badaniami, po przeprowadzonej diagnozie, według standardów określonych dla wszystkich poradni. Upowszechnianie już istniejących narzędzi oraz przygotowanie kadr do ich wykorzystania jest zadaniem stale realizowanym przez ORE w ramach działań budżetowych. Pilotażowe szkolenia z zakresu nowopowstałych narzędzi (wypracowywanych w ramach projektów konkursowych) zostanie zrealizowane w ramach projektu **„Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – model szkolenia i doradztwa”**.

Wsparciem w zakresie rozpoznawania potrzeb dzieci i młodzieży i budowaniu środowiska włączającego w szkołach ogólnodostępnych jest tworzenie Specjalistycznych Centrów Edukacji Włączającej. Proces ten toczy się w ramach dwóch projektów realizowanych w ORE: **„Opracowanie modelu funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą”**, **„Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)”**. SCWEW tworzone w oparciu o wykorzystanie zasobów przedszkoli, szkół i placówek specjalnych (takich jak MOW, MOS, SOSW), uzupełniają niedostatki w systemie w zakresie wspierania nauczycieli przedszkoli i szkół ogólnodostępnych w pracy z uczniami ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi (w zakresie rozpoznawania potrzeb i budowania oferty wsparcia). Wypracowanie koncepcji, powołanie instytucji koordynującej (Centrum Koordynujące SCWEW), przygotowanie kadr SCWEW i wdrożenie rozwiązań w systemie edukacji – to istotne działania służące wspieraniu szkół w zakresie budowania edukacji włączającej.

Wsparcie obejmuje pomoc merytoryczną, kadrową i rzeczową (wypożyczanie sprzętu specjalistycznego) dla przedszkoli i szkół ogólnodostępnych.

Komplementarnym działaniem MEN, w ramach którego opracowywane są rekomendacje dotyczące zmian systemowych na rzecz dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest projekt pn. *Wspieranie podnoszenia jakości edukacji włączającej w Polsce* realizowany w ramach Programu Wsparcia Reform Strukturalnych Komisji Europejskiej. Celem projektu, w którym wsparcie MEN zapewnia Europejska Agencja do spraw Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej, jest zlikwidowanie luki pomiędzy przepisami prawa a praktyką i podniesienie jakości edukacji włączającej w codziennej praktyce polskich przedszkoli i szkół. Pierwszy etap projektu realizowany był w okresie od lipca 2018 r. do czerwca 2019 r. Od września 2019 roku do lutego 2021 roku realizowany jest drugi etap projektu. Również w ramach pracy ORE podejmowano liczne inicjatywy, konsultacje z praktykami reprezentującymi poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Planuje się wykorzystanie w projekcie wniosków z konsultacji, ekspertyz i doświadczeń międzynarodowych w zakresie działań kierowanych do systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

W ramach konkursu nr: POWR.02.10.00-IP.02-00-009/17 „Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną (ppp)” wybrano do realizacji trzy projekty:

- „Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną -obszar emocjonalno-społeczny” (beneficjent: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie),
- „Opracowanie i upowszechnienie narzędzi diagnostycznych do oceny zdolności poznawczych dzieci i młodzieży” (beneficjent: Instytut Badań Edukacyjnych),
- „Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną -obszar osobowościowy” (beneficjent: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie).

W połowie 2021 r. planuje się ukończenie prac nad narzędziami diagnostycznymi opracowywanymi w ww. projektach, w ramach trzech obszarów: emocjonalno-społeczny, poznawczy i osobowościowy.

Uwarunkowania skutecznej realizacji założeń interwencji publicznej (interesariusze, stan prawny, itd.)

Wypracowane zasady funkcjonowania poradni psychologiczno-pedagogicznych powinny uwzględniać potrzebę integralnego podejścia do kształcenia, wychowania i wsparcia dzieci i uczniów, z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, w tym uwarunkowanych niepełnosprawnością.

Zmiany prawa:

W ramach realizacji niniejszego projektu pozakonkursowego, wypracowane zostaną rekomendacje do zmian w przepisach prawa, ukierunkowane na podnoszenie jakości i efektywności wsparcia udzielanego w jednostkach systemu oświaty, w tym ze strony placówek wspierających pracę przedszkoli i szkół jakimi są poradnie psychologiczno-

pedagogiczne. Podstawą do sformułowania rekomendacji będzie monitoring i ewaluacja działań realizowanych w niniejszym projekcie.

Interesariusze:

Interesariuszami projektu będą przedszkola, szkoły i placówki różnego typu i rodzaju, placówki doskonalenia nauczycieli, kuratoria oświaty, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, przedstawiciele instytucji rządowych i samorządowych.

Rezultaty projektu, wnioski obejmujące zweryfikowane w działaniach wdrożeniowych mechanizmy wsparcia i współpracy poradni w aspekcie merytorycznym, organizacyjnym, finansowym i prawnym z pozostałymi placówkami systemu oświaty, będą wykorzystywane na rzecz rozwoju systemu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

Zakłada się, że poradnie psychologiczno-pedagogiczne będą stanowiły kluczową w systemie edukacji placówkę, podejmującą się koordynacji działań z zakresu poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, na rzecz wdrażania edukacji włączającej wysokiej jakości dla wszystkich uczniów.

Skuteczna realizacja planowanej interwencji, zależy od efektywnej współpracy z innymi podmiotami podejmującymi działania na rzecz edukacji włączającej na różnych szczeblach i w różnych sektorach i instytucjach, w szczególności z jednostkami samorządu terytorialnego, kadrą systemu oświaty, personelem pomocniczym, asystentami uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze Specjalistycznymi Centrami Wspierającymi Edukację Włączającą. Planowane działania wdrożeniowe i monitorujące przygotowanie kadr poradni psychologiczno-pedagogicznych, zakładają także proaktywne działania na rzecz wzmocnienia interdyscyplinarnej współpracy na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

Dalsze etapy planowane do wdrożenia poza projektem, o ile zostaną spełnione warunki umożliwiające ich skuteczne wykonanie

Opracowane rekomendacje dotyczące rozwijania lokalnych zasobów kadr specjalistycznych poradni psychologiczno-pedagogicznych jako elementu budowania systemu specjalistycznego wsparcia dla nauczycieli przedszkoli i szkół ogólnodostępnych, stanowią element planowanej zmiany systemowej. Po zakończeniu projektu przewidywane jest dalsze promowanie i upowszechnianie jego rezultatów w kolejnych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Opracowane na podstawie działań monitorujących i wdrożeniowych rekomendacje będą podstawą do stworzenia rozwiązań systemowych w całej Polsce, z uwzględnieniem zróżnicowania lokalnego.

ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)

WSKAŹNIKI REZULTATU

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa	
	W podziale na:	

	Kobiety	Mężczyzn	Ogółem w projekcie
Liczba przeprowadzonych działań wdrożeniowych kończących się opracowaniem raportu z rekomendacjami	nd	nd	1
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na:		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
Liczba grantów udzielonych poradniom psychologiczno-pedagogicznym	nd	nd	16
Liczba pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych objętych wsparciem w programie w zakresie pomocy dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	nd	nd	1488
Liczba uczniów objętych wsparciem poradni psychologiczno-pedagogicznych	400	400	800

Działanie 2.10 Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego – etap III

DZIAŁANIE POWER	2.10 Wysoka jakość systemu oświaty
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu	Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego – etap III
Cel szczegółowy POWER, w ramach którego projekt będzie realizowany	Cel szczegółowy 2: Zwiększenie wykorzystania przez szkoły i placówki zmodernizowanych treści, narzędzi i zasobów wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie nabywania kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia
Priorytet inwestycyjny	10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu	Typ projektu: Tworzenie e-podręczników i rozwijanie e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom.
Cel główny projektu	Opracowanie przykładowych modułowych e-podręczników dla szkoły podstawowej oraz zaktualizowanie i wzbogacenie istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, tak aby treści z podstawy programowej z 2017 r. i 2018 r. zostały wypełnione i były możliwe do zrealizowania za pomocą

	<p>udostępnionych zasobów na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, samodzielnie przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela.</p>
<p>Kamienie milowe projektu</p>	<ol style="list-style-type: none"> <p>1. Wdrożenie procedur współpracy z beneficjentami konkursowymi, przeprowadzenie konsultacji pomiędzy ekspertami ORE do poszczególnych przedmiotów a przedstawicielami ww. beneficjentów oraz dokonanie oceny przykładowych wstępnych wersji nowych e-materiałów i rozpoczęcie oceny zaktualizowanych e-materiałów. Termin: 01.02.2021 - 30.06.2021 Szacunkowe, planowane koszty osiągnięcia I kamienia milowego – ok. 7%, bez kosztów pośrednich.</p> <p>2. Opracowanie pilotażowych modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników do 12 przedmiotów kształcenia ogólnego, do szkoły podstawowej na II etapie kształcenia, jako nowatorskich metod i narzędzi nauczania i uczenia się, na bazie istniejących e-materiałów opracowanych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL) i Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Termin: 01.07.2021 - 30.04.2023 Szacunkowe, planowane koszty osiągnięcia I kamienia milowego – ok. 12%, bez kosztów pośrednich.</p> <p>3. Ocena, odbiór i udostępnienie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE) e-materiałów dydaktycznych do 16 przedmiotów kształcenia ogólnego oraz do edukacji wczesnoszkolnej, w celu zaktualizowania i wzbogacenia istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych, tak aby treści z podstawy programowej z 2017 r. i 2018 r. zostały wypełnione i były możliwe do zrealizowania, samodzielnie przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela. Termin: 01.07.2021 - 30.04.2023 Szacunkowe, planowane koszty osiągnięcia I kamienia milowego – ok. 40%, bez kosztów pośrednich.</p> <p>4. Ocena, odbiór i udostępnienie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE) e-materiałów dydaktycznych do 6 języków obcych, w celu uzupełniania istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego o zasoby do samodzielnej nauki języków obcych przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela Termin: 01.05.2021 - 30.04.2023 Szacunkowe, planowane koszty osiągnięcia I kamienia milowego – ok. 41%, bez kosztów pośrednich.</p>

Podmiot zgłaszający projekt	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Podmiot, który będzie wnioskodawcą	Ośrodek Rozwoju Edukacji
Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą	<p>Monopol kompetencyjny Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) wynika z ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 910).</p> <p>Zgodnie art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b tej ustawy Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania zakłada i prowadzi publiczne placówki doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym. Korzystając z przyznanej kompetencji Minister Edukacji Narodowej zarządzeniem nr 19 z dnia 10 grudnia 2009 r. utworzył Ośrodek Rozwoju Edukacji do którego zadań należy podejmowanie działań na rzecz doskonalenia systemu oświaty, zgodnie z polityką oświatową państwa w zakresie określonym w statucie ORE (aktualny statut nadano zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej nr 39 z dnia 29 lipca 2016 r.).</p> <p>Wprost monopol kompetencyjny ORE wynika z brzmienia art. 183 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe, zgodnie z którym do zadań placówek doskonalenia, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 (a więc w tym do zadań ORE), należy podejmowanie działań na rzecz doskonalenia systemu oświaty, zgodnie z polityką oświatową państwa, w zakresie określonym w statutach tych placówek.</p> <p>W przypadku podręczników i materiałów edukacyjnych do kształcenia ogólnego, zgodnie z art. 22c ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. 2019 poz. 1481) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może zlecić opracowanie i wydanie, w tym dystrybucję, podręcznika, materiału edukacyjnego lub ich części.</p> <p>Zgodnie z powyższą delegacją, w Statucie Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, w § 6 ust. 1 pkt. 3 wskazano, że do zadań Ośrodka należy wspieranie szkół i placówek w zakresie realizacji ich zadań w obszarze wychowania, kształcenia ogólnego, specjalnego, zawodowego i ustawicznego, w tym opracowywanie i udostępnianie projektów podstaw programowych, programów nauczania, przykładowych planów nauczania i podręczników, których opracowanie zlecił Minister Edukacji Narodowej oraz</p>

	<p>materiałów edukacyjnych, informacyjnych i metodycznych, w formie papierowej lub elektronicznej.</p> <p>Ponadto, w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój, Ośrodek Rozwoju Edukacji został wymieniony jako jeden z beneficjentów w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10i, zgodnie z którym w ramach celu 2 mają być realizowane projekty związane z tworzeniem e-podręczników i rozwijaniem e-materiałów dydaktycznych towarzyszących istniejącym e-podręcznikom (strona 136 POWER).</p> <p>Biorąc zatem pod uwagę przytoczone regulacje prawne oraz zapisy Umowy Partnerstwa i Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój stwierdzić należy, że ORE posiada prawny obowiązek realizacji zadania związanego z tworzeniem e-materiałów.</p>			
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK		NIE	X
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru ⁴				
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK		NIE	X
Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	IV kwartał 2020			
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	02.2021	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	04.2023

⁴ Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU			
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)			
w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	Ogółem
4 054 944,67	6 728 872,70	2 116 173,40	12 899 990,77
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)			
TAK	0,00 (PLN)	NIE	X
Szacowany wkład UE (PLN)			
10 872 112,22			
OPIS PROJEKTU			
Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym			
<p>Zastosowanie trybu pozakonkursowego wynika ze strategicznego charakteru planowanej interwencji i jest spójne z zasadami wyboru projektów zawartymi w pkt 5.2 Umowy Partnerstwa, tj. występowania prawnego obowiązku realizacji określonych zadań przez dany podmiot lub grupę podmiotów, wynikających z przepisów prawa lub dokumentów strategicznych, w szczególności w przypadku występowania monopolu kompetencyjnego.</p> <p>Przedmiotowy projekt spełnia powyższe warunki realizacji w trybie pozakonkursowym, bowiem monopol kompetencyjny ORE wynika wprost z brzmienia art. 183 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 910), stosownie do którego do zadań placówek doskonalenia (w tym do zadań ORE), należy podejmowanie działań na rzecz doskonalenia systemu oświaty, zgodnie z polityką oświatową państwa, w zakresie określonym w statutach tych placówek, oraz podnoszenia jakości edukacji w przypadku powierzenia przez Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zadań o powyższym charakterze (art. 183 ust. 3).</p> <p>Działania zaplanowane w ramach projektu docelowo mają na celu trwałe wdrożenie określonych rozwiązań przyczyniających się do zwiększenia efektywności kształcenia ogólnego, w szczególności jeżeli chodzi o kompetencje kluczowe uczniów, umiejętności uniwersalne, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.</p> <p>Ponadto, w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER Ośrodek Rozwoju Edukacji został wskazany jako beneficjent realizujący projekty pozakonkursowe dla Działania 2.10, w typie operacji 7 – stosownie do art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. 2020 poz. 818).</p>			

Wszystkie projekty pozakonkursowe realizowane w typie operacji nr 7 Działania 2.10 mają za zadanie wypracowanie koncepcji i założeń oraz standardów umożliwiających stworzenie e-materiałów dydaktycznych w ramach kolejnych konkursów oraz nadzór merytoryczny nad tworzonymi w ramach projektów konkursowych e-materiałami. Projekty pozakonkursowe pełnią funkcje parasolową nad interwencją realizowaną w trybie konkursowym.

Niniejszy projekt pozakonkursowy jest ostatnim z trzech planowanych projektów pozakonkursowych w tym typie operacji. W ramach I projektu pozakonkursowego pn. „Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego”, realizowanego w okresie 1.07.2016 - 30.09.2018 nastąpiła ocena, odbiór oraz udostępnienie na publicznej platformie e-materiałów opracowanych przez beneficjentów konkursowych w konkursach nr POWR.02.10.00-IP.02-00-004/16 i nr POWR.02.10.00-IP.02-00-004/17.

W ramach II projektu pozakonkursowego pn. „Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego – etap II” realizowanego w okresie 25.06.2018- 30.06.2021 planowane jest udostępnienie na publicznej platformie bezpłatnych i wystandaryzowanych - łącznie 10 125 e-materiałów dydaktycznych do 10 przedmiotów kształcenia ogólnego (konkurs nr POWR.02.10.00-IP.02-00-006/18). Dodatkowo w II etapie projektu pozakonkursowego została przeprowadzona inwentaryzacja i indeksacja istniejących e-podręczników i e-materiałów oraz została opracowana koncepcja modułowych e-podręczników (merytoryczno-dydaktyczna i funkcjonalna) i 16 przykładowych map modułów.

Natomiast w ramach III projektu pozakonkursowego pn. „Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego – etap III”, który planowany jest do realizacji w okresie 01.02.2021 - 30.04.2023, ocenie będzie podlegało 4162 e-materiałów do 17 przedmiotów kształcenia ogólnego, w tym 1047 nowych e-materiałów oraz 3115 e-materiałów zaktualizowanych (w tym dostosowanych do standardu WCAG 2.1) oraz 3474 e-materiałów dydaktycznych do nauki 6 języków obcych, utworzonych w ramach dwóch konkursów, których ogłoszenie zaplanowano w 2020 roku.

Dodatkowo w ramach III etapu projektu pozakonkursowego planowane jest opracowanie 12 modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników do 12 przedmiotów kształcenia ogólnego do szkoły podstawowej, do II etapu kształcenia.

Biorąc zatem pod uwagę przytoczone regulacje prawne oraz zapisy Umowy Partnerstwa i Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój stwierdzić należy, że ORE posiada prawny obowiązek realizacji zadania związanego z tworzeniem e-materiałów, który to obowiązek umożliwia zastosowanie trybu pozakonkursowego.

Zasadnicze założenia interwencji publicznej, której wsparcie zaplanowano w ramach projektu

Celem planowanej interwencji jest opracowanie przykładowych modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników dla szkoły podstawowej oraz zaktualizowanie i

wzbogacenie istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, tak aby treści z podstawy programowej z 2017 r. i 2018 r. zostały wypełnione i były możliwe do zrealizowania za pomocą udostępnionych zasobów na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, samodzielnie przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela.

Będą to prace komplementarne do działań w obszarze edukacji współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, w szczególności wskazanych w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020*, w podrozdziale 3.4: „Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych”.

Projekt będzie uzupełnieniem interwencji zrealizowanej przez ORE w ramach PO KL oraz w ramach PO WER (pierwszy i drugi projekt pozakonkursowy oraz projekty konkursowe, w ramach których opracowywane są e-materiały do kształcenia ogólnego) i przyczyni się do realizacji celu szczegółowego 2. POWER poprzez:

- **opracowanie 12 modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników** do 12 przedmiotów kształcenia ogólnego do szkoły podstawowej (II etap edukacyjny);
- **nadzór merytoryczny i odbiór e-materiałów dydaktycznych** - łącznie 7636 e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, w tym: 825 nowych e-materiałów do 16 przedmiotów kształcenia ogólnego, 222 nowe e-materiały do edukacji wczesnoszkolnej, 3474 nowych e-materiałów do nauki 6 języków obcych oraz 3115 e-materiałów zaktualizowanych (w tym dostosowanych do standardu WCAG 2.1) do 11 przedmiotów kształcenia ogólnego oraz do edukacji wczesnoszkolnej;
- **implementację i udostępnienie ww. e-materiałów dydaktycznych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej.**

Opracowane w ramach projektów konkursowych, a następnie zweryfikowane i odebrane e-materiały dydaktyczne przyczynią się do zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu, w tym w nauczaniu uczniów z niepełnosprawnościami. Będą skutecznym narzędziem w rozwijaniu kompetencji cyfrowych oraz indywidualizacji procesu dydaktycznego. Udostępnione e-materiały dydaktyczne zwiększą ofertę bezpłatnych, otwartych, zasobów edukacyjnych umożliwiających naukę w dowolnym miejscu, czasie, za pośrednictwem dowolnego urządzenia, co przyczyni się do zwiększenia równego dostępu do wysokiej jakości treści edukacyjnych oraz większego wykorzystania innowacyjnych sposobów uczenia się i nauczania.

Nowe e-materiały dydaktyczne mają uzupełnić istniejące e-materiały o treści dydaktyczne niedostępne dotąd na platformie epodreczniki.pl. Natomiast aktualizacja istniejących e-materiałów, które powstały po tzw. „rozszyciu” e-podręczników przygotowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, będzie polegała na aktualizacji treści do obowiązującego stanu prawnego i najnowszej wiedzy naukowej oraz dostosowaniu do standardu WCAG 2.1.

E-materiały dydaktyczne to otwarte i łatwo dostępne on-line materiały dydaktyczne, umożliwiające uczenie się i nauczanie zgodnie z aktualną podstawą programową kształcenia ogólnego. E-materiały udostępnione będą na ogólnodostępnej stronie internetowej, tj. na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej pod adresem www.epodreczniki.pl.

Poprzez pojedynczy e-materiał dydaktyczny należy rozumieć materiał umożliwiający nauczanie i uczenie się, uwzględniający wybrane cele kształcenia i treści nauczania aktualnej/obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego.

E-materiały dydaktyczne mają służyć rozwijaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych określonych w PO WER oraz umożliwiać osiągnięcie określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego efektów i celów uczenia się. E-materiały muszą też spełniać standardy merytoryczno-dydaktyczne, standard funkcjonalny, dostępności i techniczno-graficzny, opracowane w II etapie projektu pozakonkursowego i stanowiące załączniki do regulaminów konkursowych. E-materiały powinny być dostosowane zarówno do samodzielnej pracy uczniów (zwiększenie autonomii uczniów podczas korzystania z e-materiałów, np. poprzez koncepcję nauczania opartą na pracy w systemie odwróconej klasy), jak i pracy pod kierunkiem nauczyciela.

Ekspert z projektu pozakonkursowego ORE będą weryfikować powstające w trakcie realizacji projektów konkursowych e-materiały dydaktyczne pod kątem spełnienia ww. standardów. E-materiały zostaną udostępnione na publicznej Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej pod adresem www.epodreczniki.pl tylko w przypadku spełniania ww. standardów.

Nowe e-materiały dydaktyczne mają stanowić uzupełnienie istniejących e-materiałów, zamieszczonych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej. Nie mogą natomiast ich powielać. Mogą zawierać ciekawostki dla zainteresowanych oraz treści pogłębiające wiedzę, wykraczające poza podstawę programową, ale w swojej głównej części muszą opierać się na umiejętnościach, które uczniowie powinni już posiadać. Wszystkie e-materiały muszą być dostosowane do danej grupy wiekowej i poziomu kształcenia pod względem stopnia trudności, formy przekazu, właściwego doboru pojęć, nazw, terminów i sposobu ich wyjaśniania. Mają pozwalać uczniom ze zróżnicowanymi możliwościami nabyć umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

E-materiały muszą być atrakcyjne dla uczniów, pobudzać zainteresowania i aktywność edukacyjną, wykorzystywać naturalne pasje. E-materiały dydaktyczne mają służyć uczeniu się opartemu na samodzielnej pracy uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela.

E-materiały dydaktyczne muszą być poprawne merytorycznie, dydaktycznie, a także odzwierciedlać aktualny stan wiedzy naukowej i być w zgodzie z obowiązującymi aktami prawnymi, w tym ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Muszą one spełniać kryteria poprawności językowej, powinny być pisane językiem spójnym, lapidarnym, zwięzłym i zrozumiałym dla ucznia, zawierającym podstawowe nazwy,

pojęcia i terminy określone w podstawie programowej danego przedmiotu. Muszą być opracowane z poszanowaniem godności, etyki, ogólnie obowiązujących zasad współżycia i norm społecznych oraz zgodnie z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.

Jednym z celów planowanej interwencji jest również opracowanie przykładowych 12 modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników do szkoły podstawowej, jako nowatorskich metod i narzędzi nauczania i uczenia się, na bazie istniejących e-materiałów z PO KL i PO WER.

Opracowana w II etapie projektu *Koncepcja modułowych e-podręczników pt.: „Raz, Dwa, Trzy – Budujesz i Ty”* wskazała na możliwości tworzenia przez nauczycieli własnych e-podręczników, pozwalających na rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych. Zastosowanie podejścia modułowego w opracowanych mapach modułów pozwoliło na stworzenie struktury hipertekstowej oraz "otagowanie" treści, co w przyszłości zwiększy korelację międzyprzedmiotową oraz umożliwi zindywidualizowane podejście do pracy z uczniem.

Jednym z podstawowych elementów koncepcji było zdefiniowanie modułu, który cechuje się tym, że może łączyć się dowolnie z innymi modułami w wątki przedmiotowe, tworząc logiczną całość, umożliwiając realizację treści danego przedmiotu wynikających z podstawy programowej. Dodatkowo modułowość e-podręczników umożliwia dostosowanie e-materiałów edukacyjnych - poprzez ich odpowiedni dobór oraz układ - do potrzeb zespołów klasowych oraz potrzeb indywidualnych uczniów. Uniwersalność modułów polega na tym, że będzie je można łączyć w dowolny sposób, że będzie można dopasować materiał do każdej lekcji, w zależności od jej zawartości i potrzeb. Tym samym modułowość nie będzie narzucać sposobu realizacji zajęć. Moduły z jednego przedmiotu będzie można łączyć także z modułami innych przedmiotów w wątki międzyprzedmiotowe, tworząc e-podręczniki tematyczne, co zapewni interdyscyplinarność procesu dydaktycznego.

W przyszłości, opracowane przykładowe modułowe e-podręczniki będą umożliwiały realizację treści podstawy programowej do 12 przedmiotów II etapu edukacyjnego. Przykładowe modułowe e-podręczniki będą wykorzystywać treści nowych e-materiałów dydaktycznych, opracowywanych już w PO WER oraz istniejące zasoby i treści z „rozszytych” e-podręczników powstałych w ramach PO KL, które zostaną zaktualizowane i dostosowane do aktualnego stanu prawnego. Opracowane przykładowe modułowe e-podręczniki będą stanowiły wzór dla nauczycieli oraz umożliwią poszerzenie wiedzy i wszechstronny rozwój uczniów.

W ramach realizacji wszystkich projektów pozakonkursowych uwzględnione zostały również m.in. następujące rekomendacje z raportu: *Ewaluacja funkcjonalności e-materiałów opracowywanych w ramach projektów współfinansowanych za pomocą Europejskiego Funduszu Społecznego* (Raport końcowy, 24.08.2017 r.):

- platforma epodręczniki.pl powinna mieć strukturę modułową i możliwości wyboru elementów treści przez użytkownika bez konieczności przeglądania wszystkich treści, kolejno – rekomenduje się odejście od postaci „książki elektronicznej” w

kierunku struktury hipertekstowej (portalu tematycznego), w tym „otagowanie” treści;

- na platformie powinny zostać wprowadzone takie funkcjonalności, jak możliwość współpracy uczniów w środowisku wirtualnym, możliwość monitorowania przez nauczyciela pracy uczniów przy zadaniach, możliwość indywidualizacji zestawu zadań rozwiązywanych przez ucznia;
- w ramach e-materiałów finansowanych ze środków EFS należy zapewnić bardziej zróżnicowane typy zadań, w szczególności większą interaktywność materiałów;
- należy opracować klucz powiązań pomiędzy obowiązującą i nową podstawą programową, a następnie przeprowadzić prace techniczne – przypisanie treści do nowej podstawy.

Dzięki modułowości e-materiałów i e-podręczników ewentualne zmiany zachodzące w systemie oświaty, w szczególności w strukturze podziału na etapy edukacyjne, nie będą miały wpływu na opracowane treści merytoryczno-dydaktyczne.

Dzięki odpowiednim funkcjonalnościom platformy możliwe będzie korzystanie z wszystkich dostępnych zasobów, poprzez łączenie modułów w wątki przedmiotowe, tworzące logiczną całość, umożliwiając realizację treści danego przedmiotu, wynikającą z podstawy programowej. Moduły z danego przedmiotu będzie można również łączyć z modułami innych przedmiotów w wątki międzyprzedmiotowe, tworząc e-materiały tematyczne, tak aby zapewnić interdyscyplinarność procesu dydaktycznego.

Ważnym zadaniem projektu pozakonkursowego jest również uwzględnienie w koncepcjach e-materiałów dostosowania ich do potrzeb uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności, a następnie monitorowanie i odbiór e-materiałów, w tym zasobów multimedialnych, również pod względem spełnienia wymagań w zakresie dostępności. Działania dotyczące dostosowania e-materiałów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami będą realizowane w trakcie tworzenia produktów projektów konkursowych i będą zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, o której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*.

Tym samym, planowana interwencja, przyczyni się do zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu, w tym w nauczaniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów oraz indywidualizacji procesu dydaktycznego. Modułowość e-podręczników będzie umożliwiała dostosowanie e-materiałów edukacyjnych - poprzez ich odpowiedni dobór oraz układ - do potrzeb zespołów klasowych oraz potrzeb indywidualnych uczniów. Wykorzystanie e-materiałów dydaktycznych w nauczaniu przedmiotowym wpłynie na zmianę sposobu pracy szkół, indywidualizację procesu kształcenia oraz kształtowanie

kompetencji kluczowych, w szczególności w zakresie kompetencji komunikacyjno-informacyjnych w nauczaniu i uczeniu się.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych

Zadanie 1 – Wdrożenie procedur współpracy z beneficjentami konkursowymi

Celem tego zadania jest nawiązanie współpracy z wybranymi beneficjentami konkursowymi, przeprowadzenie konsultacji pomiędzy ekspertami ORE do poszczególnych przedmiotów, a przedstawicielami ww. beneficjentów oraz ocena przykładowych wstępnych wersji e-materiałów dydaktycznych. Realizacja tego zadania rozpocznie się od instruktażu dla beneficjentów konkursowych. Zorganizowane zostaną spotkania i szkolenia, w których udział wezmą przedstawiciele beneficjentów oraz eksperci ORE. W ramach tego zadania rozpoczną się też konsultacje i ocena zaktualizowanych e-materiałów – merytoryczna i pod kątem spełniania standardu dostępności (WCAG 2.1) oraz przygotowanie do implementacji nowych e-materiałów na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej.

Grupa docelowa: beneficjenci konkursowi (termin: od 02.2021 do 06.2021).

Zadanie 2 – Opracowanie modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników do szkoły podstawowej

Celem tego zadania jest opracowanie 12 modułowych e-podręczników do 12 przedmiotów kształcenia ogólnego do szkoły podstawowej do II etapu kształcenia (język polski, historia, wiedza o społeczeństwie, matematyka, informatyka, fizyka, chemia, biologia, przyroda, geografia, muzyka i plastyka). Przykładowe modułowe e-podręczniki będą wykorzystywać treści nowych e-materiałów dydaktycznych, opracowywanych w PO WER oraz istniejące zasoby i treści z „rozszytych” e-podręczników, które zostaną zaktualizowane i dostosowane do aktualnego stanu prawnego i najnowszego stanu wiedzy.

W przyszłości opracowane przykładowe modułowe i interdyscyplinarne e-podręczniki, będą umożliwiały realizację treści podstawy programowej do 12 przedmiotów II etapu edukacyjnego oraz będą stanowiły wzór/przykład dla nauczycieli oraz umożliwią poszerzenie wiedzy i wszechstronny rozwój ucznia.

Grupa docelowa: uczniowie i nauczyciele II etapu edukacyjnego, dyrektorzy szkół podstawowych, pracownicy innych placówek oświatowych oraz inne osoby realizujące różne formy doskonalenia nauczycieli (termin: od 07.2021 do 04.2023).

Zadanie 3 – Ocena, odbiór i udostępnienie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego

Celem tego zadania jest zaktualizowanie i wzbogacenie istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, tak aby treści z podstawy programowej z 2017 r. i 2018 r. zostały wypełnione i były możliwe do zrealizowania, samodzielnie przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela, poprzez ocenę, odbiór i udostępnienie na

ZPE łącznie 4162 wystandaryzowanych i aktualnych e-materiałów do 16 przedmiotów kształcenia ogólnego oraz do edukacji wczesnoszkolnej, w tym:

- odbiór, ocenę i udostępnienie 1047 nowych e-materiałów dydaktycznych;
- odbiór, ocenę i ponowne udostępnienie 3115 e-materiałów wymagających aktualizacji, które powstały po tzw. „rozszyciu” e-podręczników do szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej, przygotowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Aktualizacja tych istniejących e-materiałów, będzie polegała na aktualizacji treści do obowiązującego stanu prawnego i najnowszej wiedzy naukowej oraz dostosowaniu do standardu WCAG 2.1.

W ramach tego zadania eksperci ORE zweryfikują łącznie **1047 nowych e-materiałów dydaktycznych oraz 3115 zaktualizowanych e-materiałów** do 16 przedmiotów kształcenia ogólnego oraz do edukacji wczesnoszkolnej, w poszczególnych obszarach przedmiotowych:

- **Obszar I** - historia, wiedza o społeczeństwie, edukacja dla bezpieczeństwa – łącznie **633** e-materiały, w tym **182** nowe i **451** zaktualizowanych;
- **Obszar II** - język polski – łącznie **931** e-materiały, w tym **166** nowych i **765** zaktualizowanych;
- **Obszar III** - chemia, biologia, przyroda, geografia – łącznie **759** e-materiałów, w tym **217** nowych i **542** zaktualizowane;
- **Obszar IV** – matematyka, informatyka, fizyka – łącznie **964** e-materiały, w tym **109** nowych i **855** zaktualizowane;
- **Obszar V** – historia muzyki, muzyka, historia sztuki, plastyka, język łaciński i kultura antyczna – łącznie **151** nowych e-materiałów
- **Obszar VI** – edukacja wczesnoszkolna – łącznie **724** e-materiały, w tym **222** nowych i **502** zaktualizowane.

Każdy nowy e-materiał dydaktyczny musi zawierać co najmniej wskazane przez ekspertów ORE w *Wykazach nowych e-materiałów dydaktycznych* dla danego e-materiału - multimedia, interaktywną treść merytoryczną i zestaw ćwiczeń interaktywnych. Dodatkowo każdy nowy e-materiał dydaktyczny będzie podlegał weryfikacji przez ekspertów ORE na podstawie opracowanych w II etapie projektu wymagań, zapisanych w:

- *Koncepcji e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego;*
- *Standardzie merytoryczno-dydaktycznym dla nowych e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego;*
- *Standardzie funkcjonalnym dla nowych e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego;*
- *Standardzie techniczno-graficznym dla e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego;*
- *Standardzie i kryteriach oceny spełnienia standardu dostępności WCAG e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego.*

Natomiast e-materiały wymagające aktualizacji będą weryfikowane przez ekspertów ORE pod kątem spełniania wymagań zapisanych w:

- *Standardzie merytoryczno-dydaktycznym dla wymagających aktualizacji e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego;*
- *Standardzie techniczno-graficznym dla e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego;*
- *Standardzie i kryteriach oceny spełnienia standardu dostępności WCAG e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego.*

Grupa docelowa: uczniowie i nauczyciele wszystkich etapów edukacyjnych, dyrektorzy szkół, pracownicy innych placówek oświatowych oraz inne osoby realizujące różne formy doskonalenia nauczycieli (termin: od 07.2021 do 04.2023)

Zadanie 4 – Ocena, odbiór i udostępnienie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej e-materiałów do języków obcych

Celem tego zadania jest uzupełnienie istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, tak aby treści z podstawy programowej z 2017 r. i 2018 r. były możliwe do zrealizowania również w zakresie języków obcych, samodzielnie przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela, poprzez ocenę, odbiór i udostępnienie na ZPE łącznie 3474 e-materiałów dydaktycznych do 6 języków obcych.

W ramach tego zadania eksperci ORE zweryfikują e-materiały do języków: angielskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego, rosyjskiego i francuskiego, w poszczególnych obszarach:

- **Obszar I:** Język angielski I (szkoła podstawowa: klasy I –III i klasy IV – VIII oraz szkoła ponadpodstawowa: liceum/technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym).
Łączna liczba e-materiałów dydaktycznych: **937**, w tym **545** do szkoły podstawowej i **392** do szkoły ponadpodstawowej.
- **Obszar II:** Język niemiecki I (szkoła podstawowa: klasy I –III i klasy IV – VIII oraz szkoła ponadpodstawowa: liceum/technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym).
Łączna liczba e-materiałów dydaktycznych: **937**, w tym **545** do szkoły podstawowej i **392** do szkoły ponadpodstawowej.
- **Obszar III:** Język francuski II (szkoła podstawowa klasy VII – VIII oraz szkoła ponadpodstawowa: liceum/technikum).
Łączna liczba e-materiałów dydaktycznych: **400**, w tym **120** do szkoły podstawowej i **280** do szkoły ponadpodstawowej.
- **Obszar IV:** Język włoski II (szkoła podstawowa klasy VII – VIII oraz szkoła ponadpodstawowa: liceum/technikum).
Łączna liczba e-materiałów dydaktycznych: **400**, w tym **120** do szkoły podstawowej i **280** do szkoły ponadpodstawowej.
- **Obszar V:** Język hiszpański II (szkoła podstawowa klasy VII – VIII oraz szkoła ponadpodstawowa: liceum/technikum).

Łączna liczba e-materiałów dydaktycznych: **400**, w tym **120** do szkoły podstawowej i **280** do szkoły ponadpodstawowej.

- **Obszar VI:** Język rosyjski II (szkoła podstawowa klasy VII – VIII oraz szkoła ponadpodstawowa: liceum/technikum).

Łączna liczba e-materiałów dydaktycznych: **400**, w tym **120** do szkoły podstawowej i **280** do szkoły ponadpodstawowej.

Grupa docelowa: uczniowie i nauczyciele wszystkich etapów edukacyjnych, dyrektorzy szkół, pracownicy innych placówek oświatowych oraz inne osoby realizujące różne formy doskonalenia nauczycieli (termin: od 05.2021 do 04.2023).

Zasadnicze działania ukierunkowane na wsparcie podejmowanej interwencji publicznej, zrealizowane dotychczas przez wnioskodawcę lub inne instytucje

Działania podejmowane dotychczas przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w dziedzinie tworzenia i udostępniania bezpłatnych e-podręczników wpisują się w proces zmian w usługach edukacyjnych, zgodny z polityką oświatową państwa. Celem tworzonych i upowszechnianych e-materiałów i e-podręczników jest rozwój kompetencji cyfrowych, lepsze dostosowanie tempa nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia, a tym samym znacząca poprawa efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej.

W ramach projektu PO KL realizowanego przez Wnioskodawcę w okresie od listopada 2012 do grudnia 2015 zrealizowano następujące działania:

- udostępniono e-podręczniki do 14 przedmiotów kształcenia ogólnego (zasoby przeznaczone do nauczania na czterech etapach edukacyjnych, na poziomie podstawowym);
- udostępniono ponad 2650 zasobów metodycznych i dydaktycznych uzupełniających e-podręczniki;
- opracowano program szkolenia oraz materiały szkoleniowe dotyczące korzystania z opracowanych w ramach PO KL e-podręczników i e-zasobów dodatkowych;
- opracowano rekomendacje z badań ewaluacyjnych i prac analitycznych dotyczących funkcjonalności i wykorzystania e-podręczników i e-materiałów dydaktycznych oraz rekomendacji dalszego rozwoju platformy technologicznej i zasobów.

Działania realizowane w ramach PO KL są kontynuowane w ramach PO WER.

W okresie 1 lipca 2016 – 30 września 2018 roku realizowany był projekt pozakonkursowy (tzw. I projekt pozakonkursowy). W ramach I projektu pozakonkursowego:

- **przygotowano założenia do dwóch konkursów** - na e-materiały uzupełniające treści powstałe w PO KL oraz na e-materiały dydaktyczne do 10 przedmiotów

kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

- **odebrano e-materiały dydaktyczne z projektów konkursowych realizowanych w latach 2016-2018** - łącznie 3 046 e-materiałów w pięciu obszarach: e-materiały dydaktyczne zawierające treści do edukacji artystycznej (plastyka i muzyka), e-materiały dydaktyczne do historii sztuki i do historii muzyki, języka łacińskiego i kultury antycznej, wiedza o kulturze, e-materiały dydaktyczne w typie abstrakty lekcji w języku angielskim z e-podręczników stworzonych w ramach PO KL, e materiały dydaktyczne w typie – audiobooki do 10 obszarów tematycznych (matematyka, informatyka, geografia, fizyka, chemia, biologia, przyroda, język polski, historia, wiedza o społeczeństwie) oraz e-materiały dydaktyczne w typie: cykle krótkich filmów edukacyjnych 5'-10' do 10 obszarów tematycznych (matematyka, informatyka, geografia, fizyka, chemia, biologia, przyroda, język polski, historia, wiedza o społeczeństwie)

Ponadto, przedmiotem pierwszego projektu pozakonkursowego, realizowanego przez ORE było opracowanie koncepcji oraz standardów oceny, umożliwiających stworzenie e-materiałów dydaktycznych do przedmiotów: przyrodniczych, humanistycznych, matematyki i informatyki w zakresie podstawowym i rozszerzonym dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum. Standardy opracowane w ramach pierwszego projektu pozakonkursowego zostały zweryfikowane i zaktualizowane pod kątem adekwatności do e-materiałów odbieranych w ramach drugiego projektu pozakonkursowego i stanowiły załącznik do regulaminu konkursu ogłoszonego w 2018 r.: *E-materiały dydaktyczne do 10 przedmiotów dla szkół kończących się egzaminem maturalnym*.

Celem drugiego projektu pozakonkursowego, realizowanego w okresie od 25 czerwca 2018 r. do 30 czerwca 2021 r., jest wzbogacenie bazy e-materiałów dydaktycznych, o nowe e-materiały do przedmiotów przyrodniczych (fizyka, chemia, biologia, geografia) i humanistycznych (język polski, historia, filozofia, wiedza o społeczeństwie) oraz do matematyki i informatyki, dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum w zakresie podstawowym i rozszerzonym.

W ramach II projektu pozakonkursowego:

- **opracowano koncepcję modułowych e-podręczników do kształcenia ogólnego**. W tym celu niezbędne było dokonanie przeglądu treści e-podręczników i e-materiałów dostępnych już na platformie www.epodreczniki.pl, opracowanie koncepcji modyfikacji funkcjonalności technicznej platformy www.epodreczniki.pl oraz opracowanie 16 map modułów;
- **odebrano 530 e-materiałów dydaktycznych** z projektów konkursowych realizowanych w latach 2016-2018 (ostateczna ocena i udostępnienie na publicznej platformie www.epodreczniki.pl);
- **zostały opublikowane prototypy e-materiałów celem przeprowadzenia konsultacji społecznych**. Opinie i uwagi zgłoszone w ramach konsultacji

społecznych zostały uwzględnione przez beneficjentów projektów konkursowych, a następnie wersje poprawione zostały zweryfikowane przez ekspertów ORE;

- **na bieżąco odbierane są e-materiały dydaktyczne wypracowywane w ramach projektów konkursowych.** Wszystkie opracowywane przez beneficjentów konkursowych e-materiały dydaktyczne dla szkół kończących się egzaminem maturalnym są oceniane przez ekspertów projektu ORE pod kątem spełniania ww. standardów: merytoryczno-dydaktycznych, funkcjonalnego, dostępności i techniczno-graficznego;
- e-materiały dydaktyczne po uzyskaniu akceptacji ekspertów ORE **są publikowane na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej** pod adresem www.epodreczniki.pl

Dzięki stałemu monitorowaniu, a następnie odbiorze produktów tworzonych w ramach projektów konkursowych powstają zgodne z przyjętą koncepcją i standardami e-materiały dydaktyczne wysokiej jakości do przedmiotów: przyrodniczych, humanistycznych, matematyki i informatyki w zakresie rozszerzonym w szkołach kończących się egzaminem maturalnym.

Ponadto, standardy opracowane w ramach drugiego projektu pozakonkursowego zostały zweryfikowane i zaktualizowane do e-materiałów odbieranych w ramach trzeciego projektu pozakonkursowego i stanowią załącznik do regulaminu konkursu: *E-materiały do kształcenia ogólnego – etap III.*

Celem trzeciego projektu pozakonkursowego będzie opracowanie przykładowych modułowych e-podręczników dla szkoły podstawowej oraz zaktualizowanie i wzbogacenie istniejącej bazy e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, tak aby treści z podstawy programowej z 2017 r. i 2018 r. zostały wypełnione i były możliwe do zrealizowania za pomocą udostępnionych zasobów na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, samodzielnie przez uczniów, jak i pod kierunkiem nauczyciela.

Uwarunkowania skutecznej realizacji założeń interwencji publicznej (interesariusze, stan prawny, itd.)

Istotnym uwarunkowaniem efektywnej realizacji projektu będzie współpraca z wyłonionymi beneficjentami konkursowymi, którzy powinni wykazywać się odpowiednim doświadczeniem oraz potencjałem, w szczególności kadrowym oraz podjęcie współpracy z wysokiej klasy ekspertami, którzy będą zaangażowani merytorycznie w realizację projektu pozakonkursowego i przyczynią się do osiągnięcia zaplanowanych rezultatów bez opóźnień. Niezmiernie istotne jest powołanie do współpracy takich osób, które poprzez swoją wiedzę oraz doświadczenie przyczynią się do zapewnienia najwyższej jakości odbieranych produktów.

Prowadzenie działań w zakresie weryfikacji i odbioru wystandaryzowanych e-materiałów dydaktycznych w trybie pozakonkursowym zapewni ich spójność i ciągłość zapewniając komplementarność powstałych materiałów edukacyjnych z podstawą programową kształcenia ogólnego.

W celu eliminacji ryzyka polegającego na opracowaniu w ramach projektów konkursowych e-materiałów dydaktycznych niezgodnych z aktualnym stanem prawnym i najnowszą wiedzą naukową, w ramach II etapu projektu pozakonkursowego

zostały opracowane wymagania i standardy oceny (kryteria oceny), umożliwiające właściwą weryfikację i odbiór produktów tworzonych w ramach projektów konkursowych. Bieżąca ocena rezultatów projektów konkursowych zmniejszy ryzyko stworzenia produktów innych niż oczekiwane.

Dalsze etapy planowane do wdrożenia poza projektem, o ile zostaną spełnione warunki umożliwiające ich skuteczne wykonanie

Kolejnym etapem planowanym do realizacji w nowej perspektywie finansowej jest pilotażowe wdrożenie opracowanych 12 modułowych e-podręczników w szkołach podstawowych oraz opracowanie 15 przykładowych modułowych e-podręczników do szkoły ponadpodstawowej.

W kolejnej perspektywie finansowej planowane jest też stworzenie zaawansowanych technologicznie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego, umożliwiających tworzenie zindywidualizowanych środowisk pracy uczniów i nauczycieli w dowolnym czasie i miejscu.

Istotna jest w tym zakresie współpraca z Centrum Informatycznym Edukacji, które jest administratorem technicznym Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, na której będą zamieszczane i publikowane produkty projektów konkursowych, uzupełniające już istniejące materiały edukacyjne do wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego.

ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)

WSKAŹNIKI REZULTATU

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na:		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
Liczba opracowanych modułowych i interdyscyplinarnych e-podręczników do szkoły podstawowej	12		

WSKAŹNIKI PRODUKTU

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na:		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	

Liczba odebranych i udostępnionych e-materiałów opracowanych w projektach konkursowych	7 636
SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU	
KRYTERIA DOSTĘPU	
Nie dotyczy	

PODPIS OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO PODEJMOWANIA DECYZJI W ZAKRESIE PLANU DZIAŁANIA			
Miejscowość, data		Pieczeńć i podpis osoby upoważnionej	
DATA ZATWIERDZENIA PLANU DZIAŁANIA I IDENTYFIKACJI PROJEKTÓW POZAKONKURSOWYCH, KTÓRYCH FISZKI PO RAZ PIERWSZY ZAWARTO W PLANIE DZIAŁANIA, W ROZUMIENIU ART. 48 UST. 3 USTAWY Z DNIA 11 LIPCA 2014 R. O ZASADACH REALIZACJI PROGRAMÓW W ZAKRESIE POLITYKI SPÓJNOŚCI W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2014-2020 (DZ.U. Z 2016 R. POZ. 217, z późn. zm.) <small>(wypełnia Instytucja Zarządzająca POWER, wprowadzając Roczny Plan Działania jako załącznik do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych POWER)</small>			
19.10.2020			

22 października 2020